

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Politisk Dispache

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 509. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175796288/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

fuldtår: kun at man ikke fortæller nogen Ting uden Underfølgelse*).

I Henseende til Danmark i Særdeleshed vil og bør jeg ikke benytte mig af andre Oplysninger end af dem, som jeg finder trykte for mig. Det skulde vistnok ikke have faldet mig ind saare vanskeligt at erholde nøjere Underretninger om et og andet hid hørende, saasom om Partikular- og Statokassens Indkomster, Beløbet af Hofhusforbrings-Udgifterne og andet mere, hvori der maatte aarligen forefaalde Forandringer. Men vel ere disse Forandringer ubetydelige**, dels, da man i disse Tider synes saa meget at frygte og have Publiciteten, har jeg med Fryde taget i Betænkning at skaffe mig de Oplysninger, jeg ellers kunde have faaet. Jeg vilde aldrig undlade at beskrive mig, om nogen Mand skulde kunne blive mistænkt for at have raft mig Haanden ved denne Undersøgelse og derved komme i Ulejlighed. Jeg vil heller vandre lidet mere i Mark, men haaber dog at faa et Lys nok til at vise Vejen, at mit Resultat snarere er under end over Sandheden.

Efter Büschings Geografi var den kongelige danske Partikular-Kassens Indkomster i Aaret 1770 følgende:

*) En berømt Financier og Kalkulator, der holder for, at Danmarks Financier Mar efter Max forværes, skal, for at herolige vedkommende, have udregnet, at Danmark, naar alle Umkændigheder blive som de nuværende, ikke kan blive nødt til at gjøre Bankrot, før end om den ved 100 Mar Uforurete Hændelser, der kunde faare meget ondtværede Epoken, har han dog nok ikke kunnet kalkulere. Maatte kun ikke vedkommende lade sig dvæle i Spøen af denne Probabilitets-Beregning, forenet med den store Sættning, der afholder saa mangen Statsmand fra at foretage nyttige Reforme: Det holder nok ud i vores Levetid!

**): Ved megen Genns formoder jeg, at Partikular-Kassens Indkomster i de senere Aaringer snarere ere stegne end faldne; og Grunden til denne Formodning vil det efterfølgende vise. Derimod vil jeg gjerne tillaa Muligheden af, at Hofholdnings-Udgifterne ere formindskede; og under, disse Formodninger er det nok ikke saa meget uimodigt, om jeg siger: at Forandringerne ere ubetydelige.

a) Af Drejnings Told.....	450,890 Rb.
b) Af Staden Altona.....	17,755 —
	Tilfammen 468,645 Rb.

foruden andre Artiller. Dette stemmer aldeles overens med Büschings Magazin 14. Del S. 53, hvor de bemeldte andre Artiller findes specificerede og beløbe sig til henved to Tønder Guld, eller 194,195 —

Partikular-Kassens Indkomster for Aaret 1770, i alt..... 662,840 Rb.

Hertil maa lægges, hvad der samme Steds S. 56 og 68 anføres, og som Friderich Sneedorff i den 2. Del af hans efterladte Skrifter S. 186 efter ham haver antaget, sigende: at Büschings Efterretning er autentisk og øst af de første Hilder*), nemlig:

a) Hof-Statens Løn.....	209,056 Rb.
b) Kongelig Hofholdning.....	126,150 —
c) Deputater til de kongelige Berjæner.....	100,000 —

435,206 —

Altsaa har Kongen og hans Familie i Aaret 1770

kostet Landet..... 1,098,046 Rb.

Efter hvad Büsching har anført i sit Magazin 17. Bind S. 202, vil Summen endnu blive større; men jeg forbiger samme, da jeg ikke har nogen Forsikring om den større Paaidelighed af de i dette Bind indførte Beregninger.

*) Det er Sneedorffs Ord, jeg her bringer, og da hans efterladte Børter ere udgione af Kantons-Sekretær Birch, en Mand, der, formodentlig sin Stilling i Staten, maa formodes at hende, hvad der vedkommer Stats-Udgifterne, saa finder jeg det aldeles rimeligt, at denne Beregning maa være rigtig. Man vilde vel næppe have ladet betydelige Fejl blive staaende i sin sjædede Vens Bærk uden at der vigtige samme i en Anmærkning, ilær da der var adskillige andre Steder findes Anmærninger af ham.